

Hannie van Genderen
Schematherapie Opleidingen

25-uurs cursus

SCHEMATHERAPIE BASIS VOOR ADOLESCENTEN

1912Amarant-BAad

DRAAIBOEK

Tilburg, december 2019

Van Genderen Opleidingen B.V.
Eburonenweg 42
6224 HX Maastricht

www.schematherapieopleidingen.nl
info@schematherapieopleidingen.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	Opleiders	3
2.	Cursuslocatie	3
3.	Cursusprogramma	4
4.	Algemene informatie	5
5.	Doelgroep	6
6.	Accreditatie cursus	6
7.	Absentie	6
8.	Overige cursussen en workshops	7
9.	Bijeenkomst 1	10
	Bijeenkomst 2	11
	Bijeenkomst 3	12
	Bijeenkomst 4	13

www.schematherapieopleidingen.nl

De slides, de bijlagen, de vragenlijsten en de artikelen, die bij deze cursus horen, kunt u downloaden via de website www.schematherapieopleidingen.nl

Ga in het menu naar het tabblad 'Cursisten'.

Vervolgens klikt u op 'Schematherapie Basis voor adolescenten 25 uur' en vult u, indien gevraagd, het wachtwoord in dat u via mail van ons heeft ontvangen.

Let erop, dat u de bestanden zult moeten downloaden om ze te kunnen gebruiken!

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van H. van Genderen.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot H. van Genderen.

1. Opleiders

Mw. Drs. H. van Genderen (Hannie) – Coördinatie

Klinisch psycholoog, psychotherapeut, supervisor/leertherapeut/opleider VGcT en de Vereniging voor Schematherapie. Geeft individuele en groepstherapie aan volwassenen met persoonlijkheidsstoornissen. Praktijk voor klinische toegepaste psychologie Maastricht.

info@schematherapieopleidingen.nl

Mw. Drs. M. Boots (Mieke) - Docent

Klinisch psycholoog, psychotherapeut, supervisor/leertherapeut/opleider VGcT, Vereniging voor Schematherapie, NVRG en de NVP. Geeft individuele therapie aan adolescenten, jongvolwassenen en volwassenen met persoonlijkheidsproblematiek en vroegkinderlijke traumatisering. Overige expertise: EMDR, lichaamsgerichte benadering. Eigen Praktijk Sittard.

+31 6 40 30 36 50

[E-mail: mieke_boots@msn.com](mailto:mieke_boots@msn.com)

Mevr. M. Blokland (Marian) - Docent

Psychotherapeut/GZ-psycholoog en supervisor/opleider leertherapeut VGcT, Vereniging voor Schematherapie. Geeft individuele en groepstherapie aan adolescenten, jongvolwassenen en volwassenen Youz Maastricht, afdeling Kind & Jeugd en Praktijk voor Directieve Psychotherapie Meerssen.

[E-mail: marianblokland@icloud.com](mailto:marianblokland@icloud.com)

2. Cursuslocatie

Amarant Academie
Montfortanenlaan 13
5042 CT Tilburg

3. Cursusprogramma

Onderwerp	Datum	Docent
Cursusdag 1 Theorieschema's, copingstijlen en therapeutische relatie	4-12-2019	Drs. M. Boots
Cursusdag 2 Werken met het modusmodel/Limited reparenting. Werken met modi. Therapeutische technieken in de schematherapie.	18-12-2019	Drs. M. Blokland
Cursusdag 3 Methoden en technieken: experiëntiële technieken: meerstoelen techniek. Werken met de modi: onthechte beschermer en gezonde volwassenen Oefenen met interpreteren van de vragenlijsten	08-01-2020	Drs. M. Boots
Cursusdag 4 Toepassen methodieken en technieken schematherapie bij adolescenten. Toets	29-01-2020	Drs. M. Blokland

4. Algemene informatie

Schematherapie is een integratieve vorm van psychotherapie die in de jaren 90 van de vorige eeuw ontwikkeld is door Jeffrey Young en anderen in de behandeling van ernstige persoonlijkheidsproblematiek. Schematherapie integreert cognitieve-, experiëntiële- en gedragsmatige technieken in een therapiemodel waarbij de therapeutische relatie het belangrijkste instrument tot verandering is.

Inmiddels is uit diverse behandelstudies gebleken dat schematherapie zeer effectief is in de behandeling van persoonlijkheidsstoornissen bij volwassenen, zowel in een individuele als een groepssetting. De uitgangspunten en de methoden en technieken van schematherapie lijken goed aan te sluiten bij de manier van werken van therapeuten in de Kinder & Jeugdzorg. In het afgelopen decennium is er dan ook veelvuldig ervaring opgedaan in het toepassen van schematherapie in de behandeling van adolescenten.

De huidige cursus heeft 2 doelstellingen; enerzijds biedt het cursist de mogelijkheid kennis en ervaring op te doen met kernbegrippen uit schematherapie zoals Limited Reparenting, schemamodi, Imaginatie rescripting en de meerstoelentechniek. Op de tweede plaats biedt de cursus ook de mogelijkheid om vanuit deze kennis de vertaalslag te maken naar het werken met Adolescenten. Verschillende experts in het werken met schematherapie zullen door middel van veelvuldige demonstraties en oefeningen ervoor zorgen dat u aan het eind van de cursus voldoende vertrouwen en ervaring heeft opgedaan om basiselementen uit de schematherapie toe te passen in uw klinische praktijk. Op dag 4 vind er een toets plaats.

Doelstelling

Deze cursus moet gezien worden als een introducerende cursus in Schematherapie bij Kinderen en adolescenten. Aan het einde van de cursus hebben deelnemers voldoende basiskennis en ervaring opgedaan om de geleerde vaardigheden toe te gaan passen in de praktijk. In die praktijk is echter wel verdere supervisie noodzakelijk om dit met voldoende kwaliteit te kunnen doen. Bovendien wordt verwacht dat therapeuten, die na deze cursus schematherapie willen toepassen in hun praktijk, deelnemen aan een intervisie waarin andere schematherapeuten participeren. In de vervolgcursus van 25 uur wordt dieper ingegaan op de toepassing van schematherapie bij jongeren en hun ouders.

Werkwijze

Gedurende de cursus worden korte inleidingen op de onderwerpen afgewisseld met demonstraties van vaardigheden door middel van dvd-voorbeelden of plenaire rollenspellen. Na deze demonstraties worden die vaardigheden geoefend in twee- of drietalen. Gedurende de cursus wordt dan ook een actieve bijdrage van de cursisten verwacht door de vele praktijkoefeningen.

Persoonlijke informatie over cursisten of patiënten van cursisten wordt uitsluitend gedeeld met de docenten en zal vertrouwelijk behandeld worden.

Literatuur

De cursist ontvangt voor cursusstart een literatuurlijst waarin vermeld wordt welke literatuur op welke cursusdag gelezen dient te zijn ter voorbereiding op het lesprogramma.

Toetsing

Ongeveer een week voor de laatste bijeenkomst wordt van de cursisten verwacht dat zij een casusconceptualisatie per email opsturen. De docent beoordeelt of de casusconceptualisatie voldoet aan de eisen.

5. Doelgroep

Hulpverleners met een postdoctorale opleiding* of vaktherapeuten (RVB), die werken met cliënten met persoonlijkheidsstoornissen. Een voorwaarde voor deelname is het hebben van kennis en vaardigheden van cognitieve therapie bij As I problematiek.

In het reglement van het *Register Schematherapie* staat kort samengevat:

* Hulpverleners die GZ, PT, KP, psychiater of vaktherapeut (RVB) zijn kunnen deelnemen en degenen die in opleiding zijn tot deze registratie. Ook (aspirant)leden van specialistische verenigingen mogen deelnemen.

Anderen (bv. basispsychologen en overige HBO-ers) mogen alleen deelnemen als zij nauw samenwerken met geregistreerde schematherapeuten. Voor de precieze formulering zie www.schematherapie.nl onderdeel reglement cursussen.

6. Accreditatie cursus

Voor deze cursus wordt erkenning bij de VGCT en de NVP als vervolgcursus aangevraagd. Voor degenen die lid willen worden van de VGCT is het gevolgd hebben van een basiscursus cognitieve gedragstherapie van 100 uur een voorwaarde.

Erkenning wordt eveneens aangevraagd bij de FGzPt en de NVO/NIP, voor de NvVP als vervolgcursus en bij de Vereniging voor Schematherapie.

7. Absentie

Gedurende de cursussen van 4 dagen (25 uur) mag maximaal 1 dag gemist worden, die zal moeten worden ingehaald tijdens een volgende cursus.

De kosten voor een inhaaldag bedragen € 50,-

8. Overige cursussen en workshops

Er is een uitgebreid aanbod van vervolgcursussen en workshops voor verschillende doelgroepen. Om deze cursussen en workshops te volgen dien je minimaal een basiscursus schematherapie van 25 uur gevolgd te hebben.

25 uur Cursus Schematherapie voor Gevorderden

Na de basiscursus is het sterk aan te bevelen om via supervisie en intervisie meer ervaring op te doen met de behandeling van lichtere tot middelzware patiënten. Daarna kan een cursus schematherapie voor gevorderden (25 uur) gevolgd worden. In deze cursus ligt het accent op zwaardere problematiek en kunnen alle persoonlijkheidsstoornis aan de orde komen. In deze cursus is veel ruimte voor de inbreng van problematiek van eigen patiënten en de knelpunten, die de cursist ervaart, bij het toepassen van de verschillende technieken.

25 uur Cursus Schematherapie voor Cluster C

Patiënten met een Cluster C persoonlijkheidsstoornis lijken makkelijker te behandelen, omdat zij minder vaak in crisis raken, maar hun hardnekkige vermijdende en controlerende copingstrategieën zijn tamelijk moeilijk te doorbreken. Ook patiënten met hardnekkige angst- en stemmingsstoornissen hebben nogal eens (trekken van) een ontwijkende-, afhankelijke- of een dwangmatige persoonlijkheidsstoornis waardoor hun klachten onvoldoende verbeteren door de reguliere behandelmethodes.

Recent zijn een aantal modusmodellen voor cluster C ontwikkeld door Arnoud Arntz en anderen en zijn meer specifieke behandeltechnieken ontwikkeld om deze problematiek te behandelen.

25 uur Cursus Schematherapie in Groepen

Veel patiënten lijken nog meer te profiteren van groepstherapie dan van de toch al zo succesvolle individuele schematherapie. Het meeste onderzoek is gedaan naar de effectiviteit bij patiënten met BPS, maar inmiddels is ook al veel ervaring opgedaan met cluster C problematiek.

Schematherapie in groepen (STG) is een integratieve vorm van groepstherapie, die aspecten van directieve groepstherapie combineert met aspecten van psychodynamische groepen. In STG wordt veel gebruik gemaakt van experimentele technieken. In de cursus zal hier veel aandacht aan besteed worden.

ADOLESCENTEN

25 uur Schematherapie Gevorderd voor Adolescenten

Dit is een cursus voor gevorderden, dus voor deelnemers, die al een basiscursus schematherapie (voor adolescenten of volwassenen) hebben gevolgd en enige ervaring met schematherapie hebben opgedaan. In deze cursus komt de toepassing van de schematherapie met betrekking tot specifieke adolescenten-thema's aan de orde

25 uur Schematherapie in Groepen voor Adolescenten

Schematherapie in groepen (STG) is een interactieve vorm van groepstherapie, die aspecten van directieve groepstherapie combineert met aspecten van de psychodynamische groepen. In STG wordt veel gebruik gemaakt van experimentele technieken. De inhoud van de cursus is gebaseerd op jarenlang ervaring van de Riagg Maastricht (afdeling kind en jeugd) en de resultaten van het onderzoek van Farrell, Shaw & Webber.

Workshop 'Groepstherapie voor gevorderden' (2 dagen)

Dit is een cursus voor gevorderden, dus voor deelnemers, die al een cursus groepsschematherapie (voor adolescenten of volwassenen) hebben gevolgd. Veel deelnemers aan de cursussen groepsschematherapie (adolescenten en volwassenen) hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan een workshop om moeilijke situaties in de groepsschematherapie te bespreken en nieuwe manieren te ontdekken om met deze problemen om te gaan.

Groepschematherapie kan heel complex zijn en ook meer ervaren schematherapeuten worstelen soms met zeer uitdagende en lastige cliënten en groepssituaties. Tevens kunnen complexe situaties ontstaan door de interactie tussen de twee co-therapeuten.

Ouderschematherapie (2 dagen)

Ouderschematherapie is erop gericht om ouders te steunen om zoveel mogelijk vanuit hun gezonde oudermodus te reageren op modi van het kind. De modusinteractiecirkel geeft helderheid hoe modi van het kind en van de ouder elkaar triggeren. Er wordt ingegaan op de behoeften van ouders zelf, die in het verleden en vaak nu nog steeds niet bevredigd werden en gekeken hoe ouders kunnen omgaan met modi van het kind en de behoeften van het kind.

Modusgerichte speltherapie (1 dag)

Schematherapie gebruikt het spel van het kind om met de verschillende modi te experimenteren en bepaalde patronen te veranderen. In de modusgerichte schematherapie is de therapeut actief gericht op het contact maken het kwetsbare kind in het kind zelf, biedt alternatieven voor disfunctionele coping modi en versterkt de gezonde kanten in het kind. De technieken van de schematherapie worden op spelniveau gebruikt (limited re-parenting, imaginatie met rescripting, experimenteren met verschillende modi).

WORKSHOPS

Schematherapie Supervisoren (2 dagen)

Per 1 mei 2016 is het voor aanstaande supervisoren van de Vereniging voor Schematherapie verplicht een tweedaagse supervisorencursus te volgen. Ook voor schematherapeuten, die al langer supervisor zijn, is deze cursus interessant om de supervisie-vaardigheden te verdiepen. In deze cursus wordt de cursist vertrouwd gemaakt met de state-of-the-art op het gebied van supervisie geven, de taken en verantwoordelijkheden van effectief supervisorschap en het competentiegericht superviseren van schematherapeuten.

Workshop 'Imaginaire Rescripting' (2 dagen)

Imaginaire rescripting wordt over het algemeen gezien als een van de meest effectieve technieken binnen de schematherapie. Toch is het vaak niet eenvoudig om deze techniek toe te passen. Zo worden therapeuten regelmatig geconfronteerd met uitdagende situaties waarin de patiënt bijvoorbeeld zegt 'Ik heb geen herinneringen uit mijn kindertijd' of 'Ik wil niet die oude herinneringen ophalen, waarom zou dat helpen?'. Verder zijn patiënten in hun jeugd vaak zo beschadigd dat de herinneringen aan hun jeugd erg emotioneel beladen zijn. Therapeuten voelen zich daardoor geremd om met imaginatie beelden uit dat belaste verleden op te halen uit angst voor decompensatie.

Workshop 'Meerstoelentechniek' (2 dagen)

Het is bekend dat de stoelentechniek een belangrijk werkzaam element is binnen schematherapie, omdat het de schema's verandert op belevingsniveau. In de praktijk blijkt het echter vaak toch moeilijk om deze techniek toe te passen. Sommige therapeuten voelen zich onervaren in het toepassen van deze techniek, omdat het niet hun gebruikelijke manier van werken is. Daarnaast zijn er in de praktijk diverse uitdagende situaties die nog niet behandeld zijn in eerdere cursussen.

Workshop hanteren van boze modi in schematherapie (2 dagen)

Doelstelling van deze workshop is het beter in staat zijn met boosheid in de therapeutische relatie om te gaan.

In deze cursus leren de cursisten op de eerste plaats om goed te differentiëren tussen de verschillende vormen van boosheid. De leidende vraag daarbij is "vanuit welke modus toont de patiënt de boosheid?". De cursisten zullen in twee dagen leren om boze modi beter te hanteren met gebruik van specifieke methoden en technieken.

Specialistische workshop 'Chronische Depressie' (1 dag).

Hoewel CGT een bewezen effectieve behandeling is van depressie is slechts 40-50% van de patiënten klachtenvrij na een eerste behandeling. Bovendien ontwikkelt 5-20% van deze populatie een chronische vorm van depressie die therapieresistent lijkt te zijn. Deelnemers leren in deze workshop hoe ze een chronische depressie kunnen conceptualiseren in termen van schema's en modi. Daarnaast leren ze hoe ze specifieke methoden en technieken uit de schematherapie kunnen toepassen in de behandeling van chronisch depressieve klachten. De dag zit vol, soms speelse, oefeningen om veel ervaring op de te doen en tegelijkertijd niet 'besmet' te raken met de depressieve klachten waarover gesproken wordt."

Workshop 'Narcistische persoonlijkheidsstoornis'

Narcisme is in onze samenleving wijdverbreid, maar mensen met narcistische problematiek hebben niet zo vaak een hulpvraag. De behandeling wordt bemoeilijkt door het egocentrische en arrogante gedrag waar narcisten om bekend staan, alsmede de woedebuien, die optreden als de patiënt zich tekortgedaan of gefrustreerd voelt. Hierdoor eindigen veel behandelingen voortijdig, al dan niet door toedoen van de therapeut. Deze workshop heeft als doel de specifieke problemen bij de behandeling van NPS beter te leren hanteren. Onderwerpen zijn o.a.

- De dynamiek van narcisme goed begrijpen
- Valkuilen in het hanteren van de therapeutische relatie herkennen en hanteren
- Technieken aanpassen om effectiviteit van de behandeling te vergroten.

Workshop 'Gezonde volwassene' (1 dag)

In de literatuur en het onderwijs over schematherapie is lange tijd met name de nadruk gelegd op het bewerken van de disfunctionele ouder- en copingmodi en het valideren van de behoeften van het Kwetsbare Kind-deel van patiënten. Hoewel het versterken van de Gezonde Volwassene wel genoemd werd als uiteindelijk doel van de behandeling, was er weinig specifieke aandacht voor deze modus. Er wordt veelal onvoldoende uitgelegd wat 'De Gezonde Volwassene' van de patiënt precies is, wat die modus precies doet, hoe de patiënt kan leren contact te leggen met dit deel van zichzelf en hoe dit gezonde deel versterkt kan worden in therapie.

Deze workshop richt zich op het herkennen, versterken en inzetten van de Gezonde Volwassene.

Workshop 'Complexe casussen' (1 dag)

Veel deelnemers aan onze cursussen hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan terugkomdagen of masterclasses om complexe casussen te bespreken en nieuwe manieren te ontdekken om met deze problemen om te gaan. Daarom starten we dit jaar met een aantal masterclasses voor casussen van volwassen patiënten gegeven door Hannie van Genderen en Remco van der Wijngaart. Alle deelnemers worden verzocht voor aanvang een casus op te sturen waar zij vragen over hebben.

Voor actuele informatie over alle cursussen zie www.schematherapieopleidingen.nl
Voor meer informatie over schematherapie kijk op www.schematherapie.nl en volg de LinkedIngroep van de Vereniging voor Schematherapie
Voor internationale contacten en informatie zie www.SchemaTherapySociety.com

9. Bijeenkomsten

Programma dag 1 <i>Theorieschema's, copingstijlen en therapeutische relatie</i>	Datum : 4 december 2019 Tijd : 09.45 tot 16.45 uur Docent(en) : Mieke Boots
--	---

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

- 09.45 - 10.15 Welkom, voorstelrondje en bespreken doel en werkwijze cursus
10.15 - 10.45 Theorie van ST: historie, basisbehoeften, schema's en copingstijlen
10.45 - 11.15 Theorie schemamodi
11.15 - 11.30 Toepassing schematherapie bij adolescenten met persoonlijkheidsproblematiek in wording (borderline, depressie, Cluster C)
- 11.30 - 11.45 Pauze
- 11.45 - 12.00 Inleiding op opsporen schema's
12.00 - 12.15 Vragenlijsten YSQ, SMI, incl. jongeren.
12.15 - 12.45 Diagnostische imaginatie: uitleg, DVD en oefenen in tweetallen.
- 12.45 - 13.30 Lunchpauze
- 13.30 - 14.15 Casusconceptualisatie – DVD – uitleg toets
14.15 - 15.00 Oefenen in kleine groep (met materiaal) + nabespreking
- 15.00 - 15.15 Pauze
- 15.15 - 15.30 Doel schematherapie
15.30 - 16.00 Limited reparenting; inleiding op zorg en richting geven en oefening plenair
16.00 - 16.30 Oefenen in tweetallen met limited reparenting
16.30 - 16.45 Evaluatie van de dag

Huiswerk voor bijeenkomst 2:

1. Ga na bij je cliënten of je schema's en modi kunt herkennen.

Indien je beschikt over de dvd-box "Schema therapy, working with modes": oefen het herkennen van modi m.b.v. dvd 5

2. Lees de bijbehorende literatuur: zie bijeenkomst 2 op pagina 8

<p>Programma dag 2</p> <p><i>Werken met het modusmodel/Limited reparenting. Werken met modi. Therapeutische technieken in de schematherapie.</i></p>	<p>Datum : 18 december 2019 Tijd : 09.45 tot 16.45 uur Docent(en) : Marian Blokland</p>
--	---

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

- 09-45 - 10.05 Samenvatting dag 1 en bespreken ervaringen
Therapeutische technieken: limited reparenting, empathische confrontatie, imaginatie met rescripting.
- 10.05 - 11.00 Verder werken met limited reparenting: empathische confrontatie – uitleg en groepsoefening
- 11.00 - 11.15 Inleiding werken met het kwetsbare kind
- 11.15 - 11.30 Pauze
- 11.30 - 12.00 Werken met het kwetsbare kind (kind modi): imaginatie met rescripting, DVD + voordoen docent
- 12.00 - 13.00 Zelf oefenen in kleine groepjes (iets van zichzelf of vanuit een cl.)
- 13.00 - 13.15 Plenaire nabespreking
- 13.15 - 14.00 Lunchpauze
- 14.00 - 14.45 Werken met de disfunctionele ouder (kritische kant/modi) met aanvulling adolescenten
- 14.45 - 15.15 IR demonstratie: DVD therapeut rescript
- 15.15 - 15.45 Oefenen in tweetallen met IR; wegsturen Oudermodus (1)
- 15.45 - 16.00 Pauze
- 16.00 - 16.30 Oefenen in tweetallen met IR; wegsturen Oudermodus (2)
- 16.30 - 16.45 Plenaire nabespreking

Huiswerk voor bijeenkomst 3:

1. Pas het modusmodel toe bij een van je eigen cliënten.

Indien je beschikt over de dvd-box "Schema therapy, working with modes" bekijk dan de fragmenten m.b.t. limited reparenting: DVD 1:II:1, DVD 1:III:5, DVD 3:7, DVD 4:4, DVD 4:7, DVD

2. Lees de bijbehorende literatuur: zie bijeenkomst 3 op pagina 9

Programma dag 3

Methoden en technieken: experiëntiële technieken: meerstoelen techniek.
Werken met de modi: onthechte beschermer en gezonde volwassenen
Oefenen met interpreteren van de vragenlijsten

Datum : 8 januari 2020
Tijd : 09.45 tot 16.45 uur
Docent(en) : Mieke Boots

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

- 09.45 - 10.15 Samenvatting dag 2 en bespreken eigen ervaringen
10.15 - 10.45 In drietallen vragenlijst omzetten naar modi
10.45 - 11.15 Oefenen in uitleg naar cliënt → materialen gebruiken
- 11.15 - 11.30 Pauze
- 11.30 - 12.00 Werken met beschermers: Onthechte beschermer Inleiding – oefening
12.00 - 12.15 DVD (voor- en nadelen van de beschermer)
12.15 - 13.00 Oefenen in cognitief werk (voor- en nadelen) m.b.v. meerstoelentechniek.
- 13.00 - 13.45 Lunchpauze
- 13.45 - 14.00 Nabespreking oefening cognitief werk
14.00 - 14.15 Uitleg meerstoelen techniek (dialoog meerstoelentechniek) + dvd
14.15 - 15.00 Werken met verschillende modi door middel van meerstoelentechniek.
15.00 - 15.15 Nabespreken
- 15.15 - 15.30 Pauze
- 15.30 - 15.45 Gezonde volwassen modus inleiding + toepassing adolescenten + maken flashcard
15.45 - 16.00 Inventarisatie van diverse interventies mbt verstevigen gezonde kant
16.00 - 16.30 Oefenen in drietallen met de gezonde adolescent (sculpting en gebruik maken van flashcards)
16.30 - 16.45 Nabespreken en afsluiting

Huiswerk voor bijeenkomst 4:

1. Pas imaginatie rescripting en de meerstoelentechniek toe in de praktijk bij je eigen cliënten

Indien je beschikt over de dvd-box "Schema therapy, working with modes" bekijk dan de fragmenten m.b.t. imaginatie rescripting (DVD 1:III:6, DVD 3:5, DVD 4:6), meerstoelentechniek (DVD 1:I:3 en 4, DVD 1:II:4, DVD 1:III:7, DVD 2:II:2, DVD 3:6, DVD 4:3)

2. Lees de bijbehorende literatuur: zie bijeenkomst 4 op pagina 9

3. Casusconceptualisatie adolescent doorsturen naar info@schematherapieopleidingen.nl

<p>Programma dag 4</p> <p><i>Toepassen methodieken en technieken schematherapie bij adolescenten.</i></p> <p><i>Toetsing.</i></p>	<p>Datum : 29 januari 2020</p> <p>Tijd : 09.45 tot 16.45 uur</p> <p>Docent(en) : Marian Blokland</p>
--	--

Literatuur die gelezen moet worden voor deze bijeenkomst: zie literatuurlijst

- 09.45 - 10.15 Bespreking ervaringen
- 10.15 - 11.45 Bespreking (toets) casusconceptualisatie in kleine groepjes
- 11.45 - 12.00 Pauze
- 12.00 - 13.00 Werken met boosheid: vanuit de kindmodi en vanuit de beschermer
DVD boze beschermer en boze kindmodi
Oefenen met de boze beschermer en de boze kind modi.
- 13.00 - 13.45 lunchpauze
- 13.45 - 14.45 Werken met grenzen in de therapeutische relatie (limit setting)
- 14.45 - 15.00 Theepauze
- 15.00 - 16.15 Thema's, vragen, ...van cursisten, ruimte om extra te oefenen.
- 16.15 – 16.45 Evaluatie cursus, evaluatie formulier invullen